OKRĘGOWA
STACJA CHEMICZNO-ROLNICZA
W KRAKOWIE
30-134 Kraków, ul. Kołowa 3
tel./fax 0-12 637-04-61
REGON: 356830088 NIP: 6772227209

Ocena dotyczy tylko analizowanych próbek

Stan gleb w powiecie dębickim
na podstawie badań gleb w 2014 roku

Gmina: Czarna, Pilzno, Żyraków

Na terenie powiatu dębickiego od 2012 roku Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Krakowie przeprowadza badania mające na celu zaprezentować stan gleb w różnych gminach i miejscowościach powiatu.

W 2014. roku zlecenie dotyczy gmin Czarna, Żyraków i Pilzno. Badania zakończono na terenie gmin: Czarna, Pilzno i Żyraków. Objęto nimi 28 miejscowości: Borowa, Chotowa, Czarna, Głowaczowa, Golemki, Jaźwiny, Podlesie, Przeryty Bór, Przyborów, Róża, Stara Jastrząbka, Stary Jawornik, Żdżary (gm. Czarna); Dobrków, Gołęczyna, Jaworze Górne, Jaworze Dolne, Mokrzec, Parkosz (gm. Pilzno); Góra Motyczna, Korzeniów, Mokre, Nagoszyn, Wiewiórka, Wola Żyrakowska, Zasów, Zawierzbie (gm. Żyraków). Łącznie pobrano 519 próbek, które reprezentują 347,01 ha użytków rolnych powiatu dębickiego. W dostarczonych próbkach wykonano oznaczenia odczynu (pH) i zawartości przyswajalnych form makroelementów zgodnie z polskimi normami oraz procedurami obowiązującymi w Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Krakowie. Celem badania była ocena stanu gleb, której dokonano w oparciu o liczby graniczne opracowane przez IUNG w Puławach według pięciostopniowej skali wyceny dla makroelementów.

Jakość środowiska glebowego w dużym stopniu uzależniona jest od właściwości agrochemicznych gleby czyli od odczynu i zasobności w makro i mikroskładniki niezbędne dla roślin. Informacje uzyskane dzięki badaniom pozwalają na dostosowanie wapnowania i nawożenia do wymagań roślin, przez co korygowane mogą być braki składników w glebie.

Z przeprowadzonych w 2014 roku badań wynika, że na przebadanym terenie powiatu dębickiego dominują gleby bardzo kwaśne (pH do 4,5) co odnosi się do 48% użytków rolnych. Odczyn kwaśny (pH 4,6-5,5) wykazuje 24% użytków rolnych, odczyn lekko kwaśny (pH 5,6-6,5) – 15%. Gleby o odczynie obojętnym (pH 6,6-7,2) stanowią 9% a o odczynie zasadowym (pH>7,2) zajmują 4% użytków rolnych powiatu. **W stosunku do terenów badanych w 2012 i 2013 roku stwierdzono wyższy procent gleb o odczynie bardzo kwaśnym i kwaśnym, który wynosi 74%.** Wapnowanie gleb wymagających poprawy odczynu

jest jednym z podstawowych zabiegów agrochemicznych, decydujących o żyzności gleby, która wpływa na wielkość plonów. Poprawa właściwości gleby poprzez wapnowanie skutkuje lepszą przyswajalnością składników pokarmowych. **Potrzeby wapnowania wynikające z odczynu i kategorii agronomicznej gleby dla powiatu dębickiego przedstawiają się następująco: wapnowanie konieczne dotyczy 57% analizowanych gleb,** potrzebne – 12%, wskazane – 8%, ograniczone - 10% a zbędne - 13% analizowanych gleb.

W obrębie gmin: wapnowanie konieczne obejmuje 70% badanych gleb w gminie Żyraków (w miejscowościach: Góra Motyczna, Mokre – 83%, Wiewiórka - 87%) w gminie Czarna - 53% badanych gleb (w miejscowościach: Róża - 96%, Stara Jastrząbka -71%, Chotowa i Jaźwiny – 63%) i w gminie Pilzno - 45% badanych gleb (w miejscowości Parkosz – 56%).

Oprócz znajomości odczynu konieczna jest wiedza o zasobności gleb i cykliczne oznaczanie w niej zawartości przede wszystkim przyswajalnego fosforu, potasu i magnezu. **Ocena zawartości** tych **makroskładników jest niezbędna do określenia wysokości dawek nawozów gwarantujących prawidłowy wzrost roślin uprawnych jak i utrzymanie na odpowiednim poziomie zasobności gleby.** Potrzeby nawozowe roślin są zróżnicowane. Zależą od gatunku rośliny, wielkości uzyskiwanego plonu, jakości gleby i zawartości w niej przyswajalnych składników pokarmowych dostępnych dla roślin. Poprawne zaopatrzenie roślin w fosfor skutkuje dobrym ukorzenieniem się roślin, zwiększa odporność na niedobory wody, zmniejsza porażenie przez choroby, zwiększa zimotrwałość. Potas pobierany jest przez rośliny w dużych ilościach. Jest regulatorem gospodarki wodnej, zwiększa odporność na suszę, ogranicza podatność roślin na porażenie przez choroby i szkodniki. Wyniki analiz wskazują również na braki makroelementów tj. fosforu (50% analizowanych gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości), potasu (74% gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości) i magnezu (32% gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości). Dawki nawozów zalecane są w odniesieniu do wymogów uprawianej rośliny i stwierdzonej zasobności gleby.

Jednym z długookresowych celów nawożenia jest podtrzymanie lub nawet zwiększenie żyzności gleby, mierzonej zawartością przyswajalnych form składników pokarmowych. Informacje o zasobności gleb w makro i mikroelementy pozwalają na zastosowanie w uprawie roślin nawozu w ilości wynikającej ze stwierdzonych potrzeb.

Wnioski

- Zakwaszenie gleb wywołuje szereg niekorzystnych skutków zarówno z roślinnego jak i ekologicznego punktu widzenia.
- Przeciwdziałanie degradacji gleby poprzez wapnowanie. Wapnowanie w różnych dawkach obejmuje 96 % gleb.
- Niedobory składników pokarmowych ograniczają wzrost roślin. Pilnego uzupełnienia fosforu wymaga 50 % przebadanych gleb. Nawożenie potasem powinno uwzględniać potrzeby pokarmowe – 74% przebadanych gleb wymaga uzupełnienia tego pierwiastka.
- W celu kontroli stanu gleb wskazane jest coroczne badanie około 20% użytków rolnych z terenu wsi a powtórne badania należałoby przeprowadzać po 4 latach.

Opracowano:
październik 2014
D.Deja
DAOR OSChR Kraków

Kierownik Działu
Agrochemicznej Obsługi Rolnictwa
inż. Danuta Deja

POWIAT DĘBICKI

Badania gleb wykonane w 2014 roku

Gmina Czarna

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 237,98 ha

Procent gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości fosforu

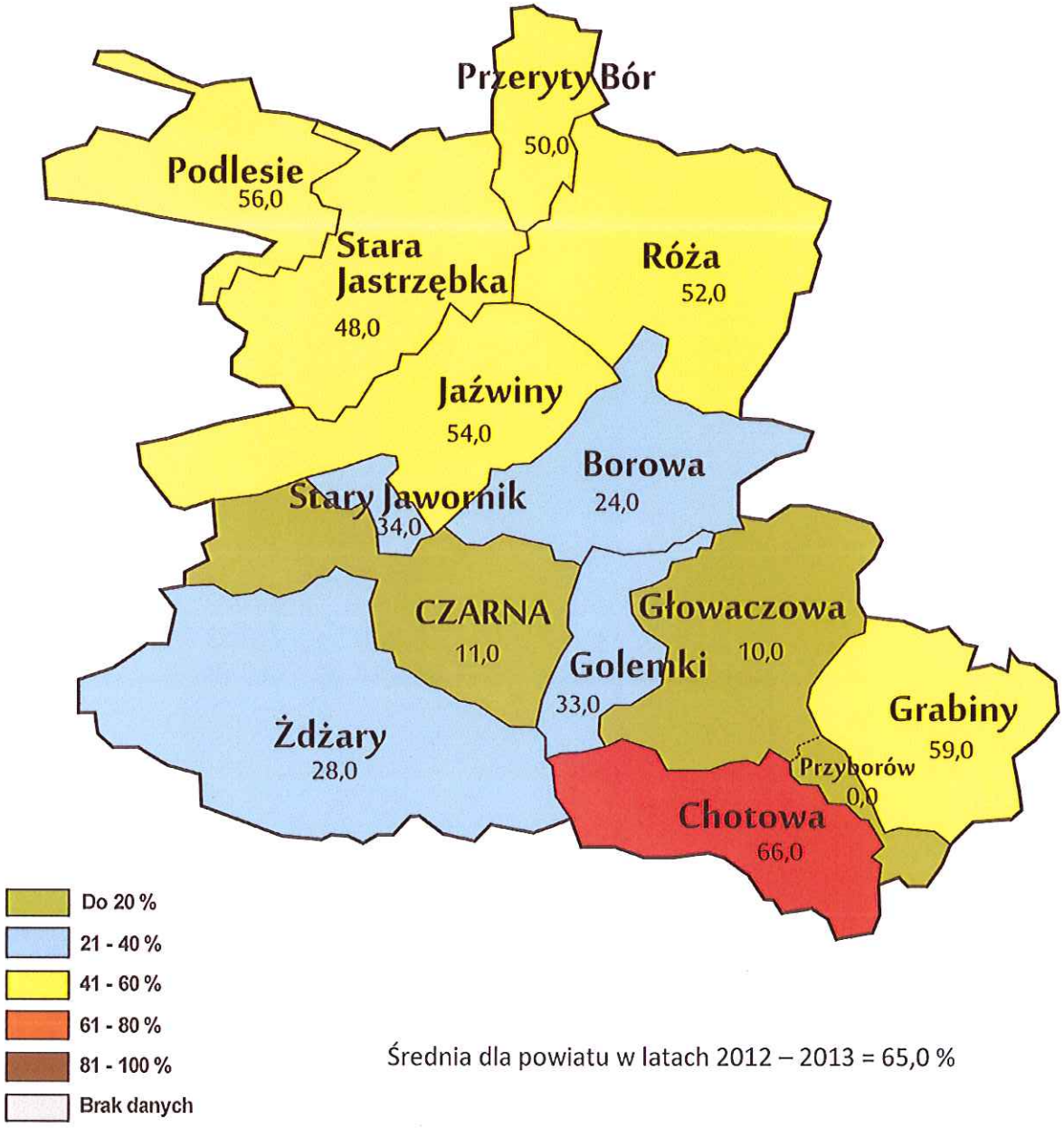

Średnia dla powiatu w latach 2012 – 2013 = 65,0 %

POWIAT DĘBICKI

Badania wykonane w 2014 roku

Gmina Czarna

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 237,98 ha

Procent gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości magnezu

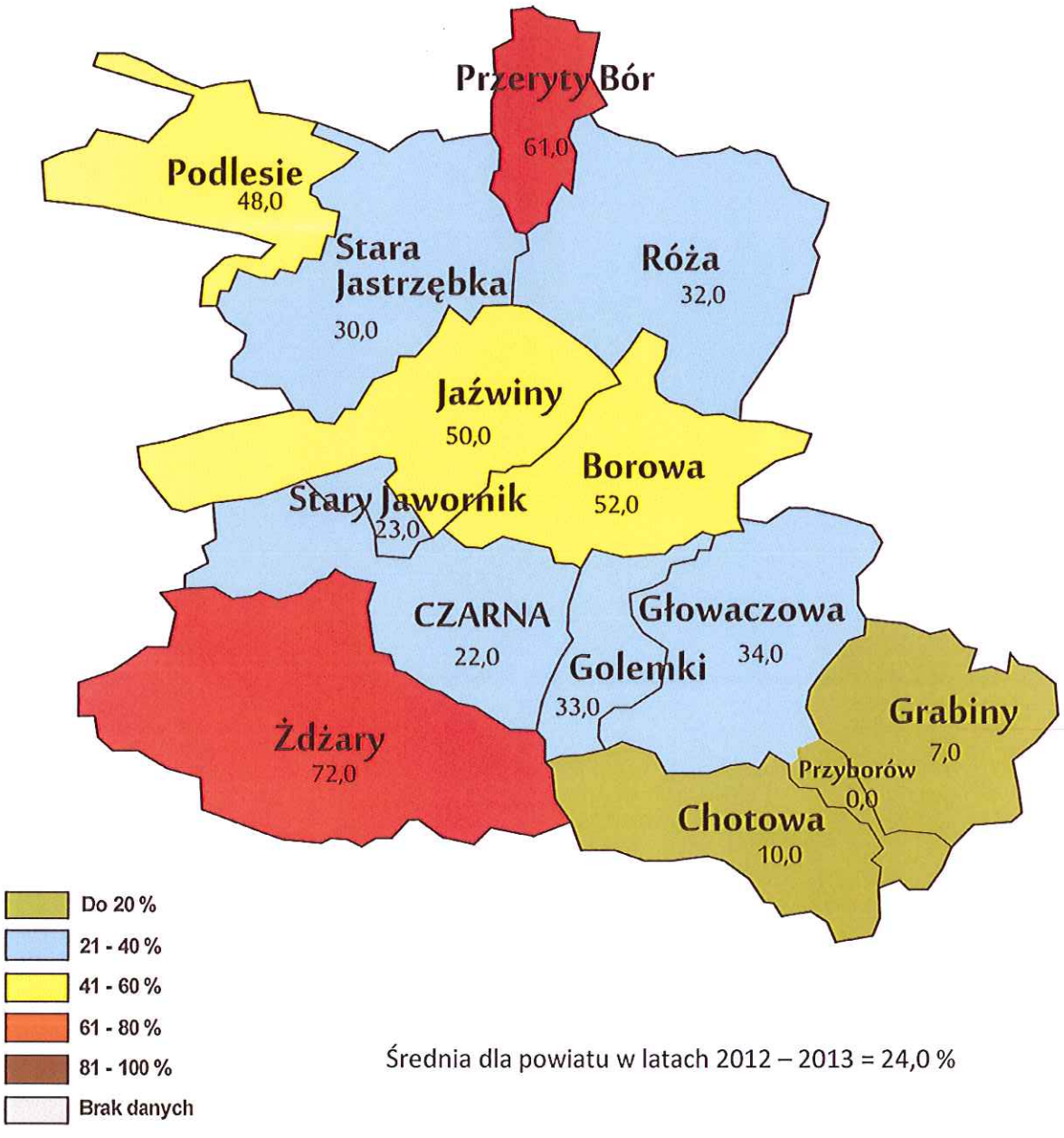

Średnia dla powiatu w latach 2012 – 2013 = 24,0 %

POWIAT DĘBICKI

Badania wykonane w 2014 roku

Gmina Czarna

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 237,98 ha

Procent gleb o odczynie bardzo kwaśnym i kwaśnym

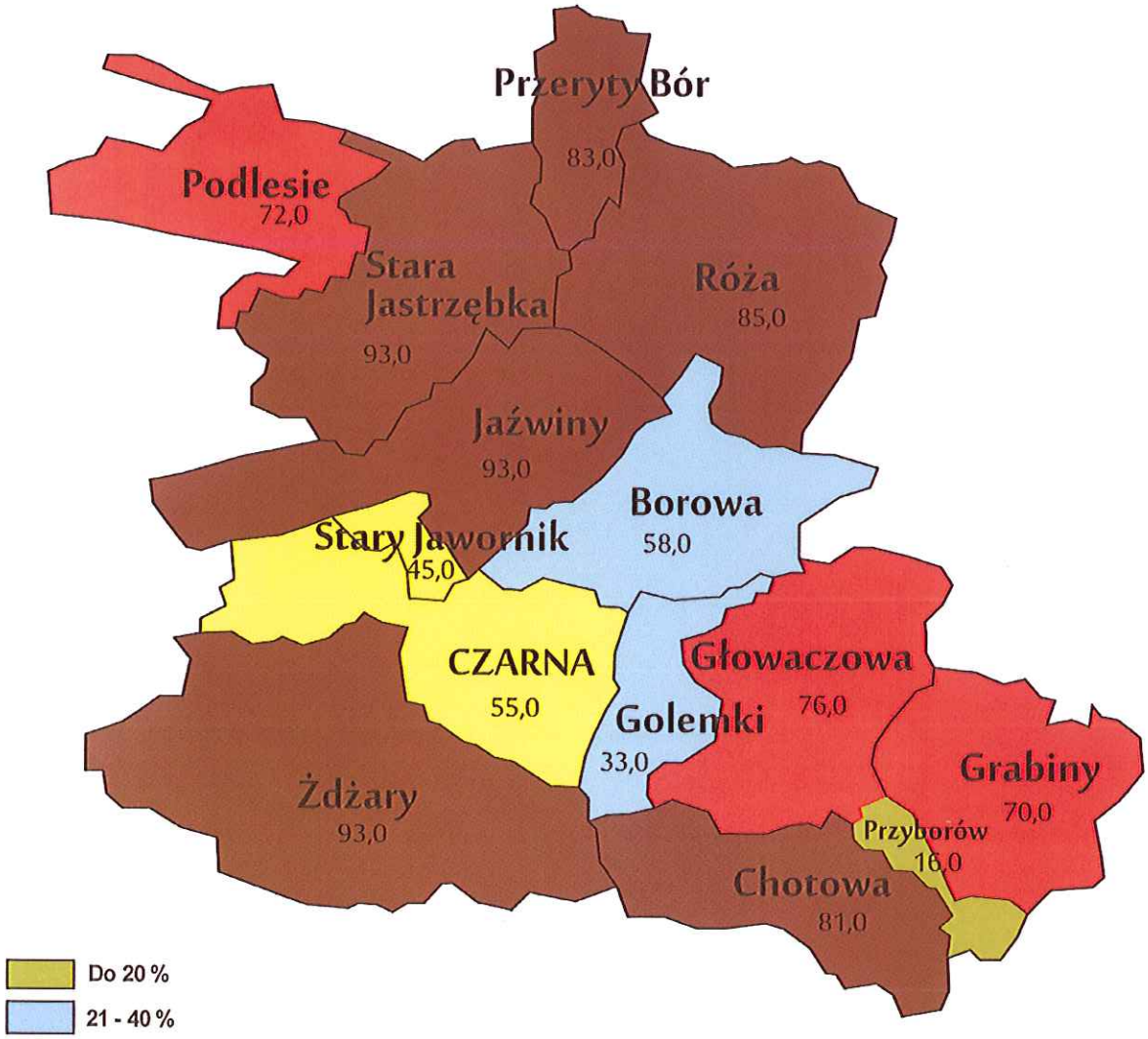

- Do 20 %
- 21 - 40 %
- 41 - 60 %
- 61 - 80 %
- 81 - 100 %
- Brak danych

Średnia dla powiatu w latach 2012 – 2013 = 64,0 %

POWIAT DĘBICKI

Badania wykonane w 2014 roku

Gmina Czarna

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 237,98 ha

Procent gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości potasu

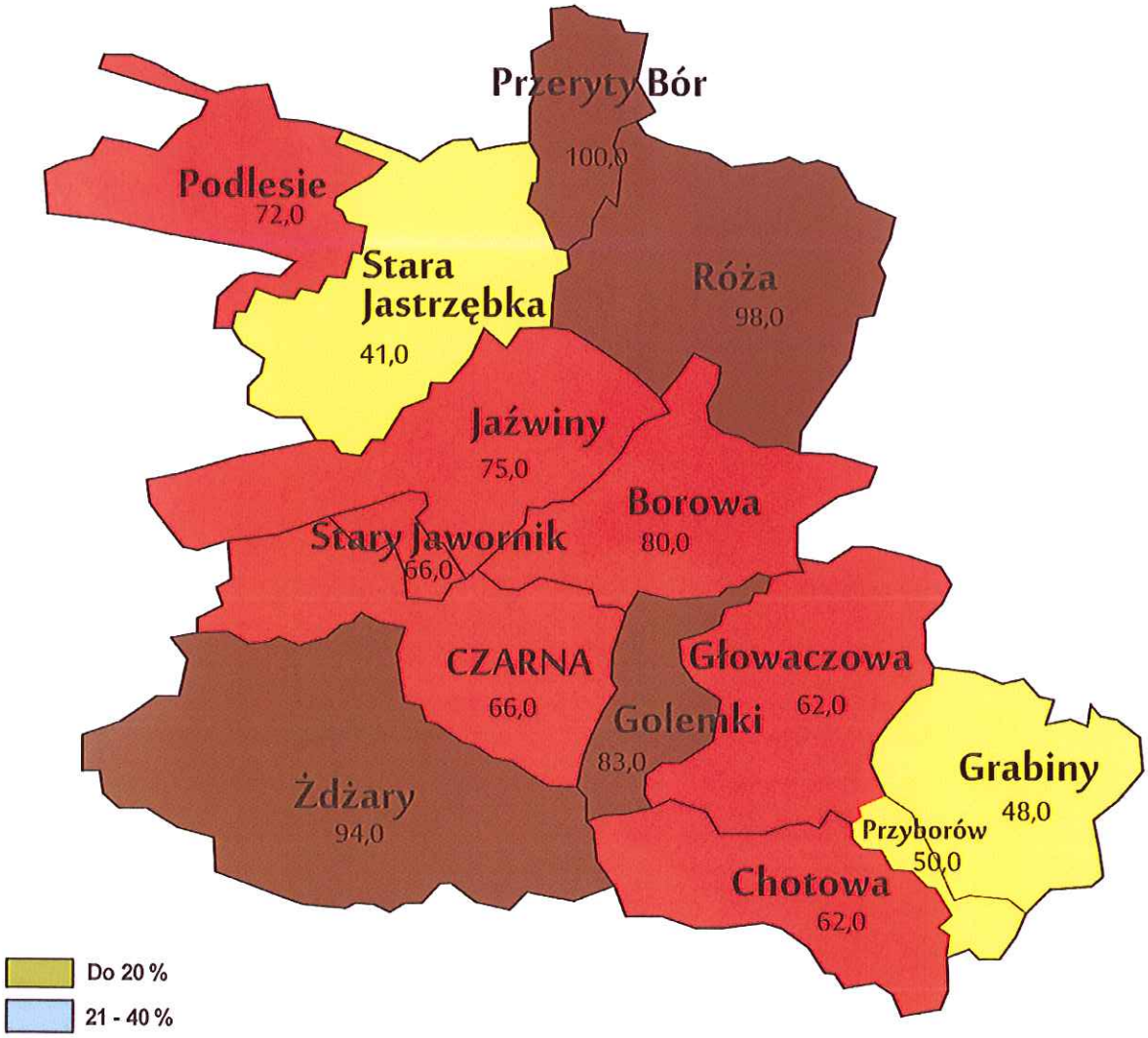

Średnia dla powiatu w latach 2012 – 2013 = 69,0 %

POWIAT DĘBICKI

Badania wykonane w 2014 roku

Gmina Czarna

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 237,98 ha

Procent gleb z zalecanym wapnowaniem koniecznym i potrzebnym

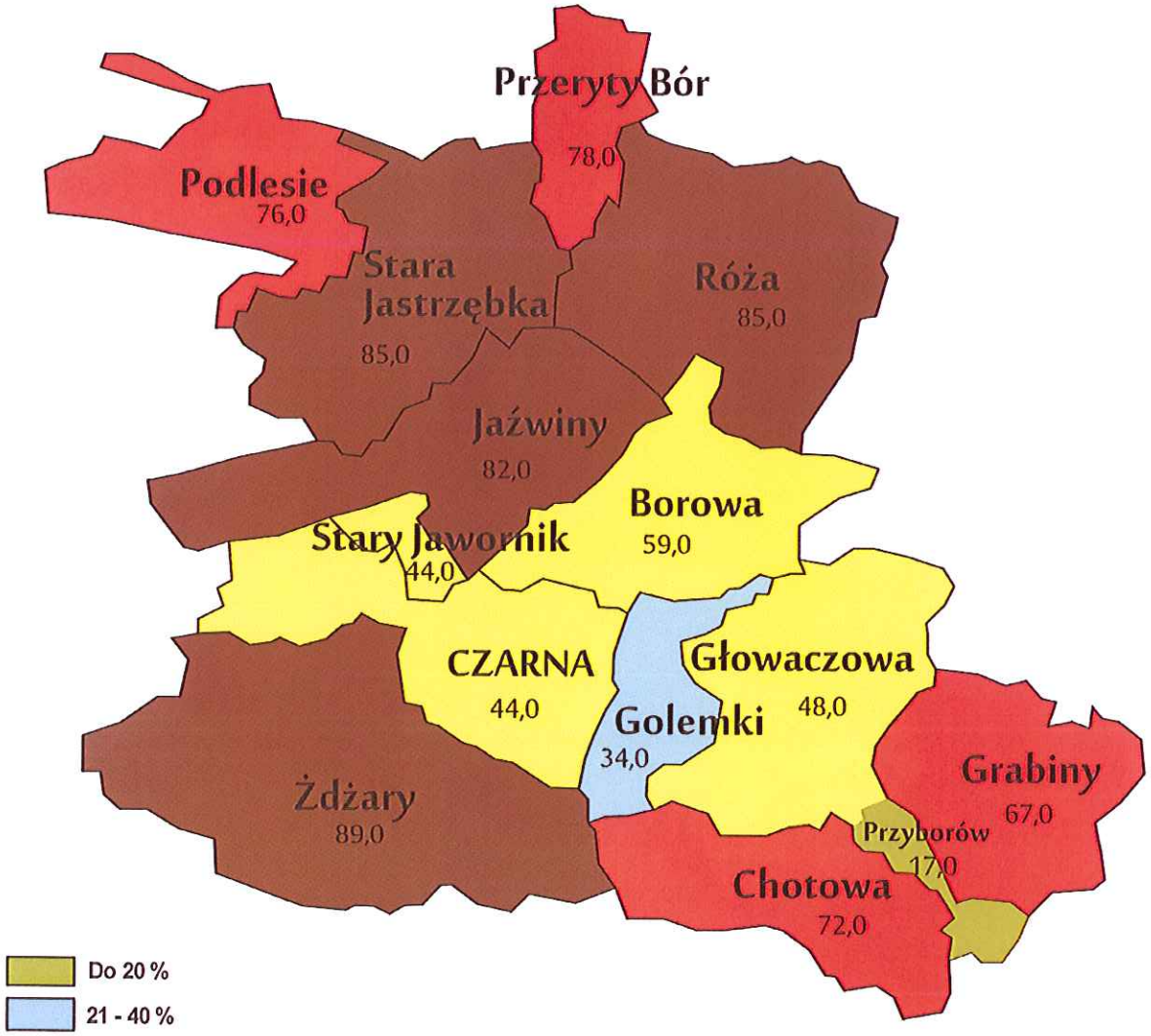

Średnia dla powiatu w latach 2012 – 2013 = 63,0 %

POWIAT DĘBICKI

Badania gleb w latach 2012 – 2014

Gmina Pilzno

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 226,31 ha

Procent gleb o odczynie bardzo kwaśnym i kwaśnym

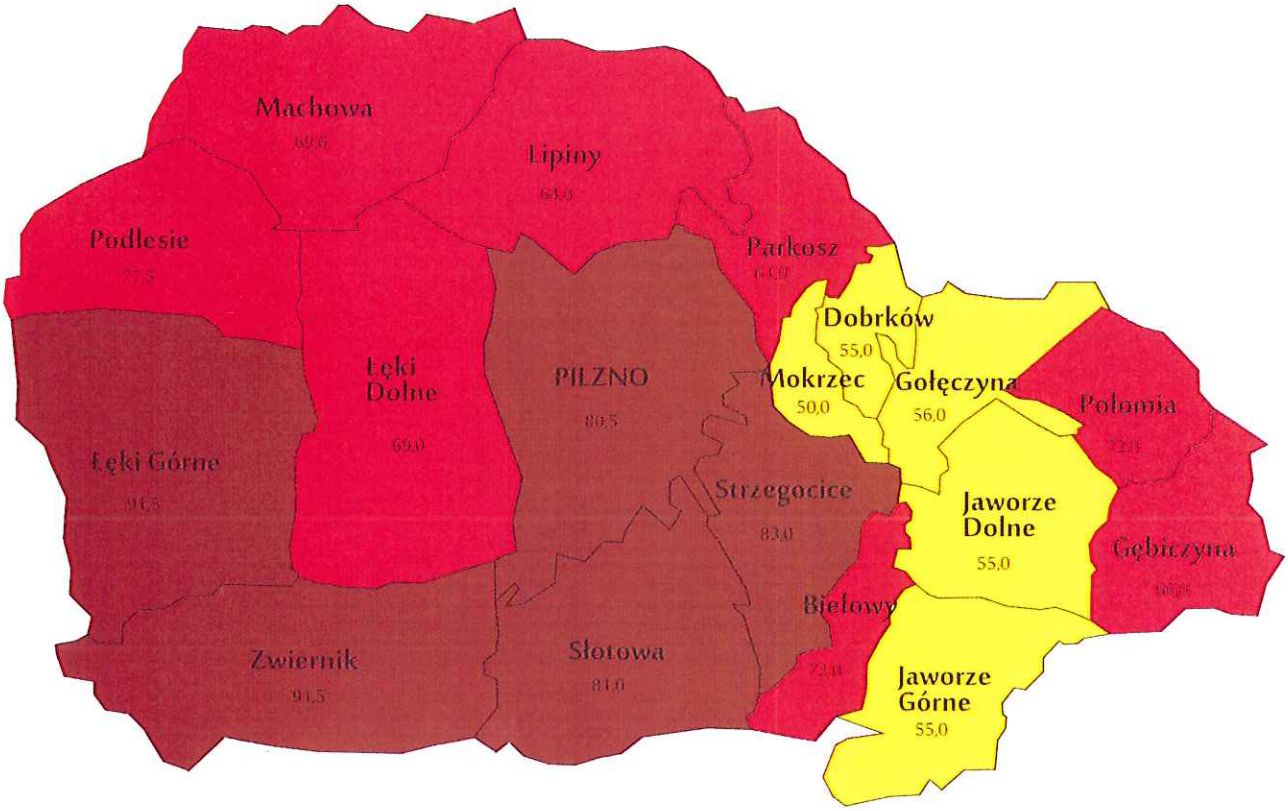

- Do 20 %
- 21 - 40 %
- 41 - 60 %
- 61 - 80 %
- 81 - 100 %
- Brak danych

średnia dla gminy w latach 2012 – 2014 = 66,0 %

średnia dla powiatu w latach 2012 - 2013 = 64,0 %

POWIAT DĘBICKI

Badania gleb w latach 2012 – 2014

Gmina Pilzno

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 226,31 ha

Procent gleb z zalecanym wapnowaniem koniecznym i potrzebnym

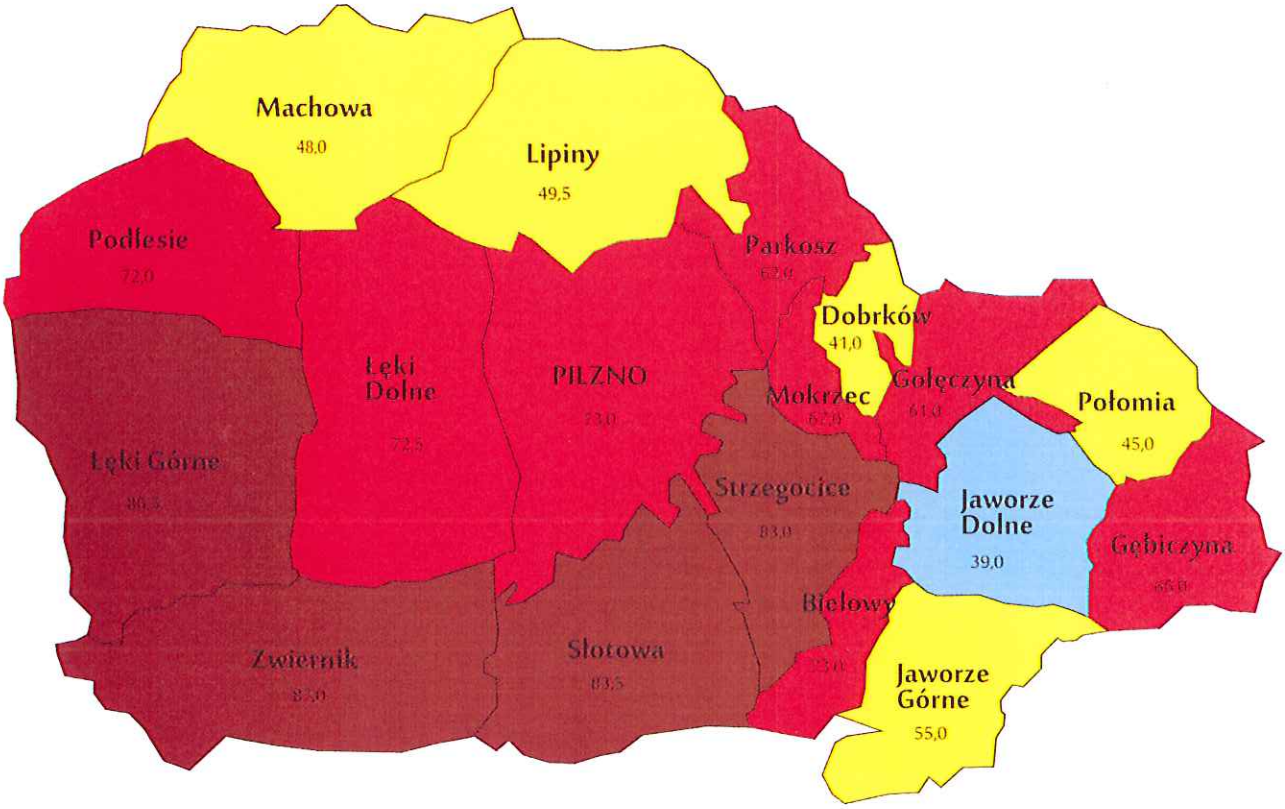

- Do 20 %
- 21 - 40 %
- 41 - 60 %
- 61 - 80 %
- 81 - 100 %
- Brak danych

średnia dla gminy w latach 2012 – 2014 = 64 %

średnia dla powiatu w latach 2012 – 2013 = 63,0 %

POWIAT DĘBICKI

Badania gleb w latach 2012 – 2014

Gmina Pilzno

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 226,31 ha

Procent gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości fosforu

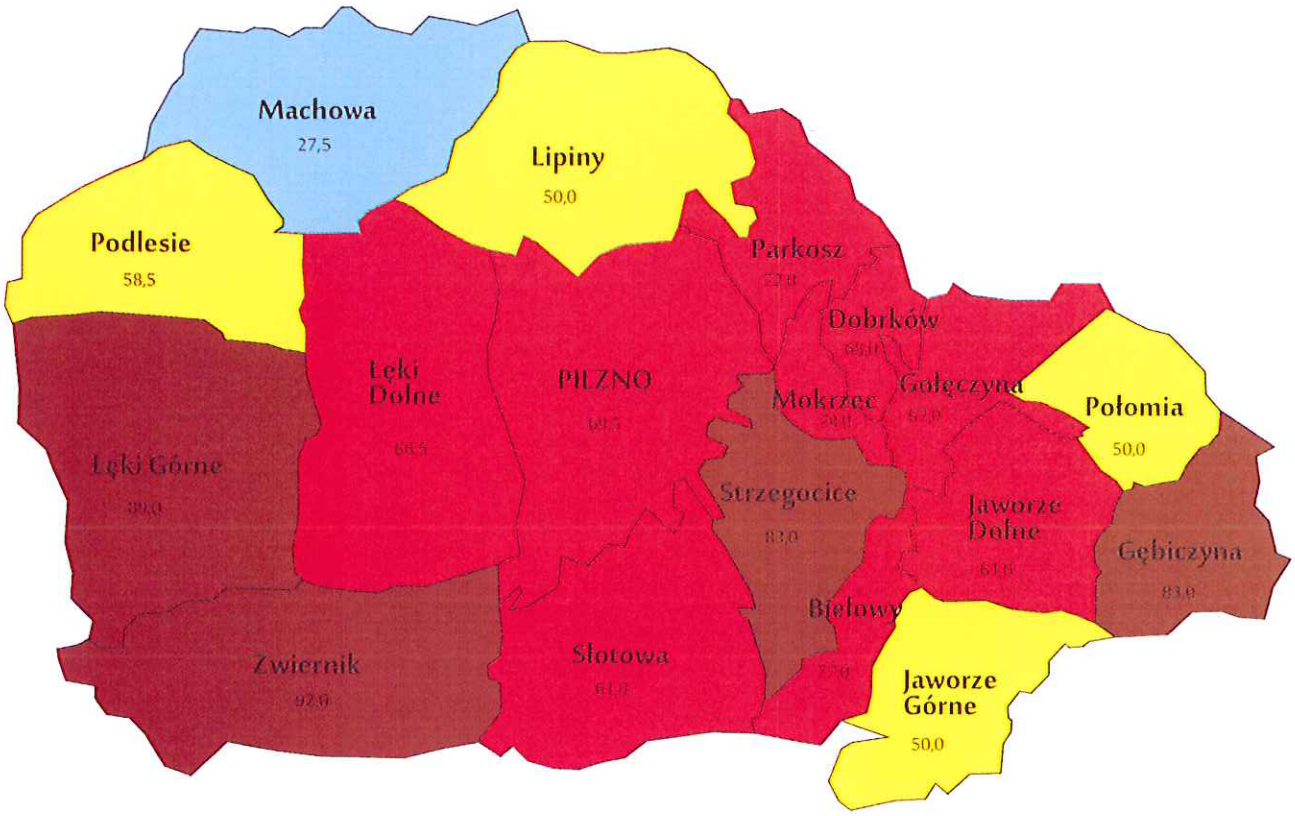

- Do 20 %
- 21 - 40 %
- 41 - 60 %
- 61 - 80 %
- 81 - 100 %
- Brak danych

średnia dla gminy w latach 2012 – 2014 = 63,0 %

średnia dla powiatu w latach 2012 – 2013 = 65,0 %

POWIAT DĘBICKI
badania gleb w latach 2012 – 2014

Gmina Pilzno

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 226,31 ha

Procent gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości potasu

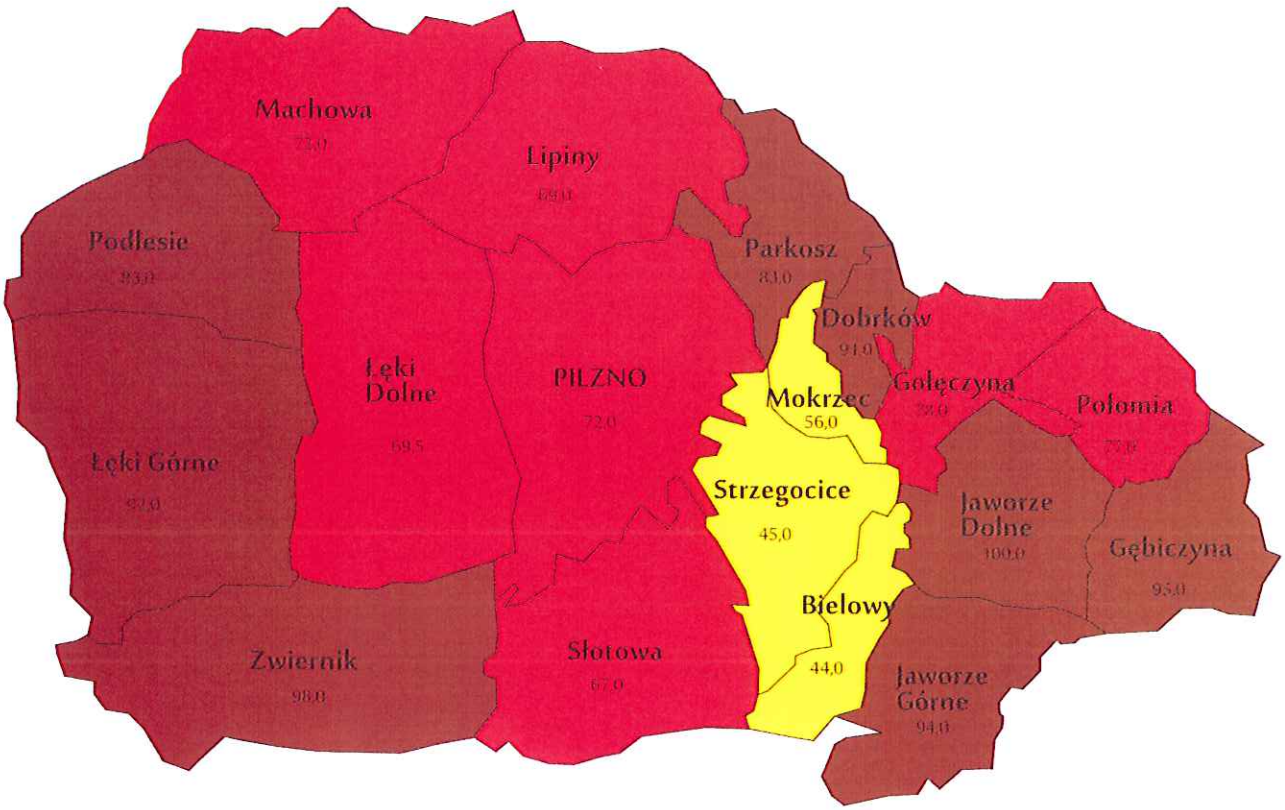

- Do 20 %
- 21 - 40 %
- 41 - 60 %
- 61 - 80 %
- 81 - 100 %
- Brak danych

średnia dla gminy latach 2012 – 2014 = 71,0 %

średnia dla powiatu latach 2012 – 2013 = 69,0 %

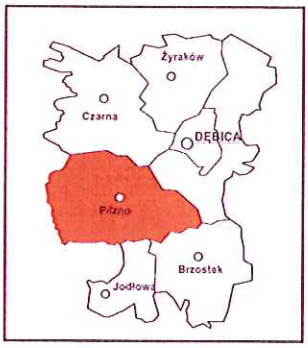

POWIAT DĘBICKI

Badania gleb w latach 2012 – 2014

Gmina Pilzno

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 226,31 ha

Procent gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości magnezu

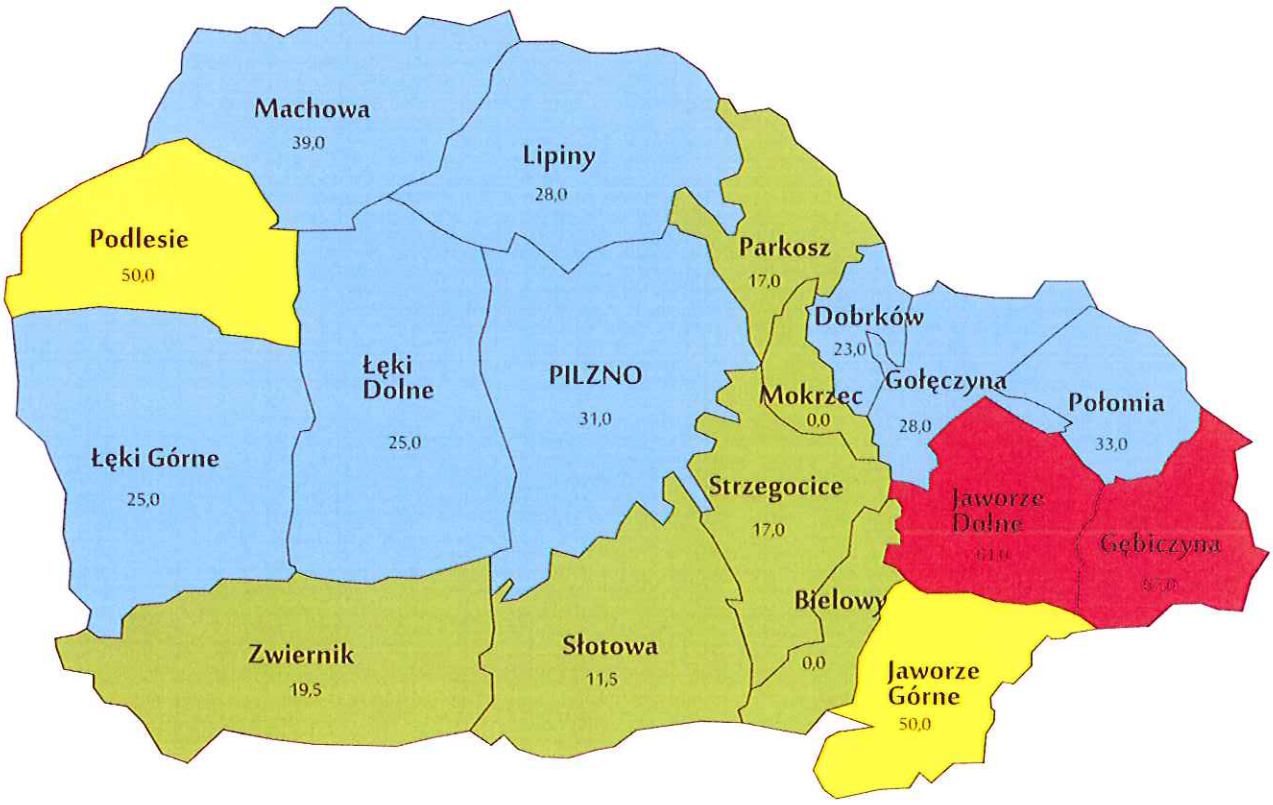

- Do 20 %
- 21 - 40 %
- 41 - 60 %
- 61 - 80 %
- 81 - 100 %
- Brak danych

średnia dla gminy latach 2012 – 2014 = 23,0 %

średnia dla powiatu latach 2012 – 2013 = 24,0 %

POWIAT DĘBICKI

Badania gleb wykonane w 2014 roku

Gmina Żyraków

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 168,98 ha

Procent gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości fosforu

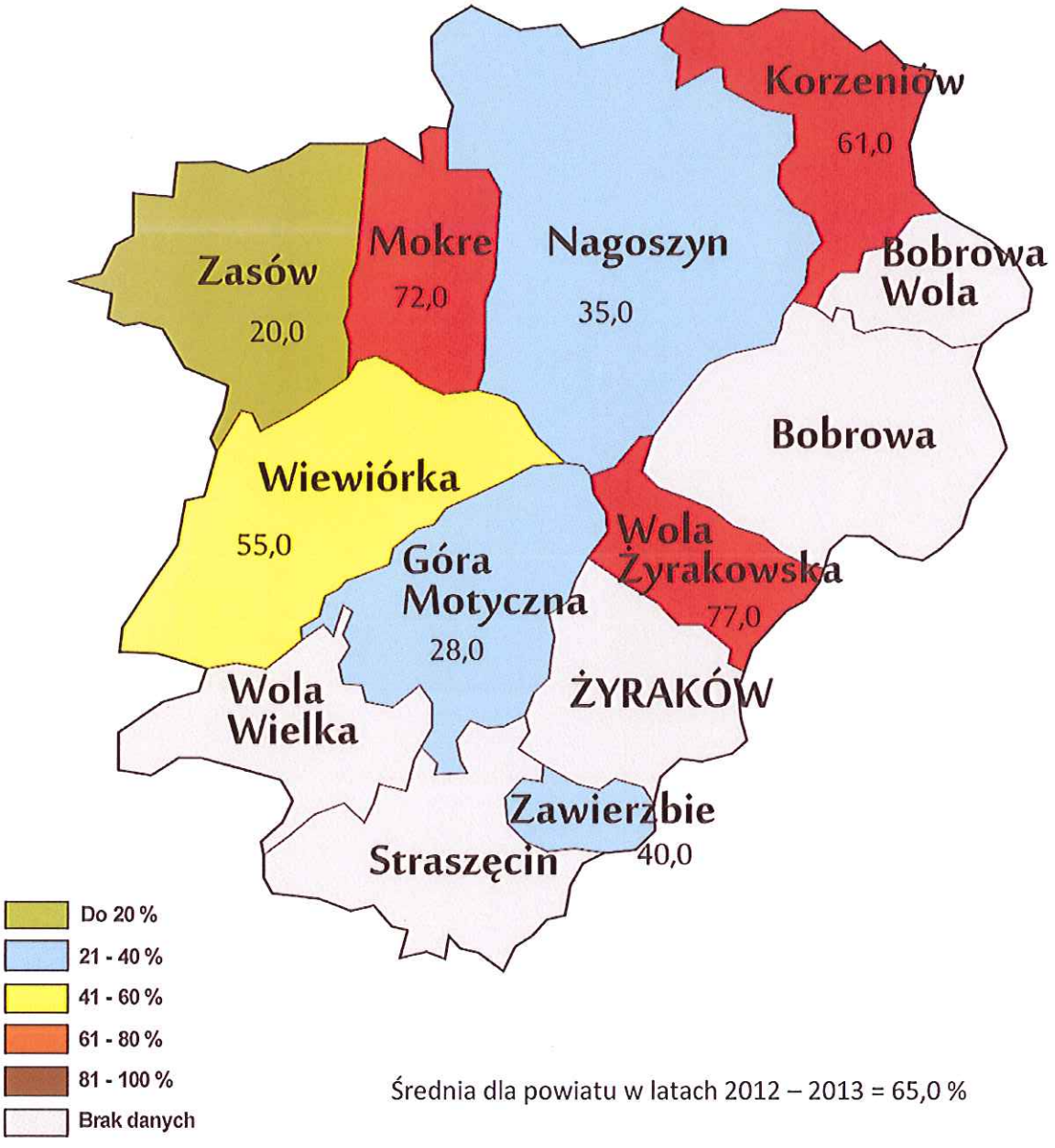

Średnia dla powiatu w latach 2012 – 2013 = 65,0 %

POWIAT DĘBICKI

Badania gleb wykonane w 2014 roku

Gmina Żyraków

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 168,98 ha

Procent gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości magnezu

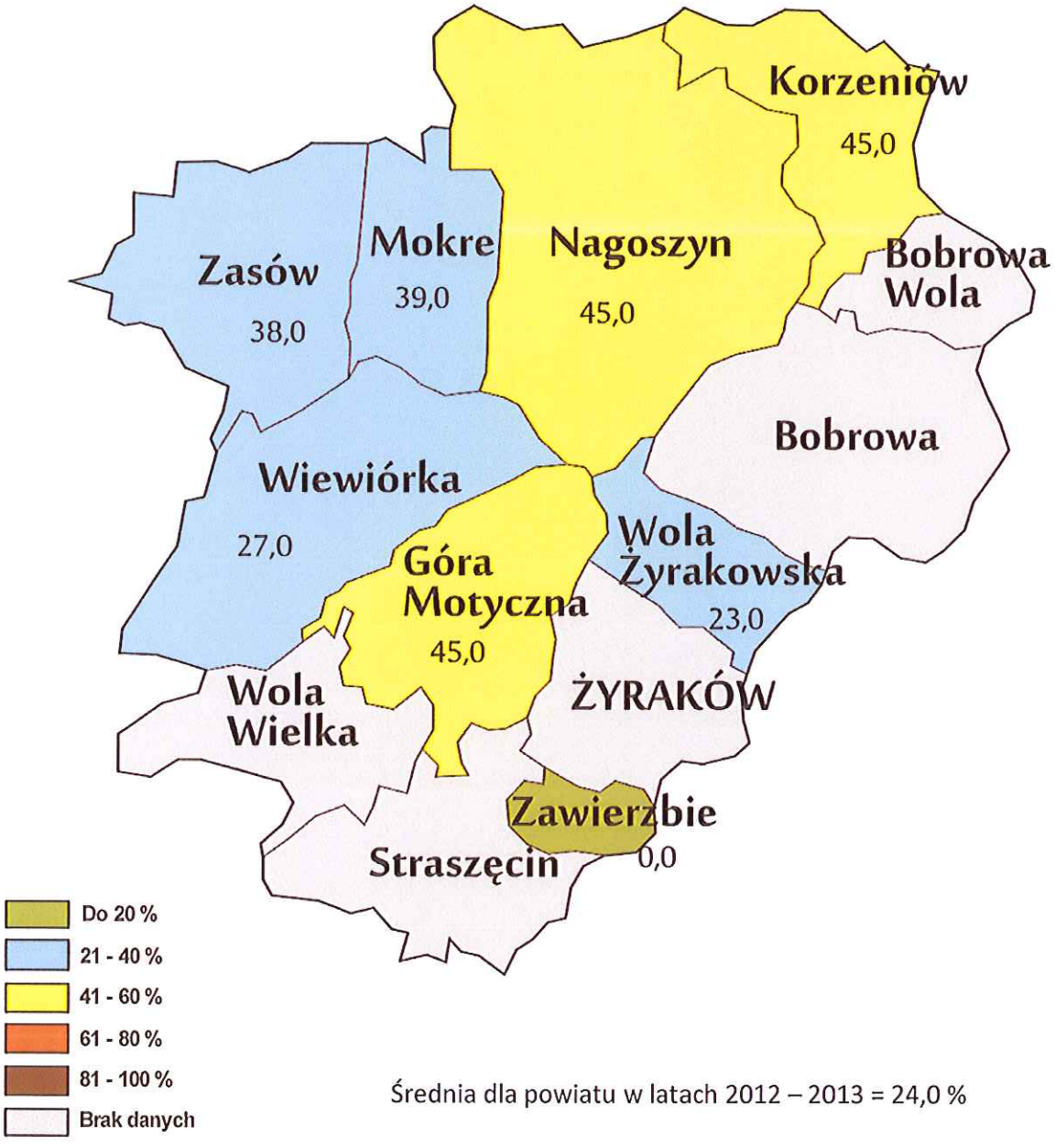

Średnia dla powiatu w latach 2012 – 2013 = 24,0 %

POWIAT DĘBICKI

Badania gleb wykonane w 2014 roku

Gmina Żyraków

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 168,98 ha

Procent gleb o odczynie bardzo kwaśnym i kwaśnym

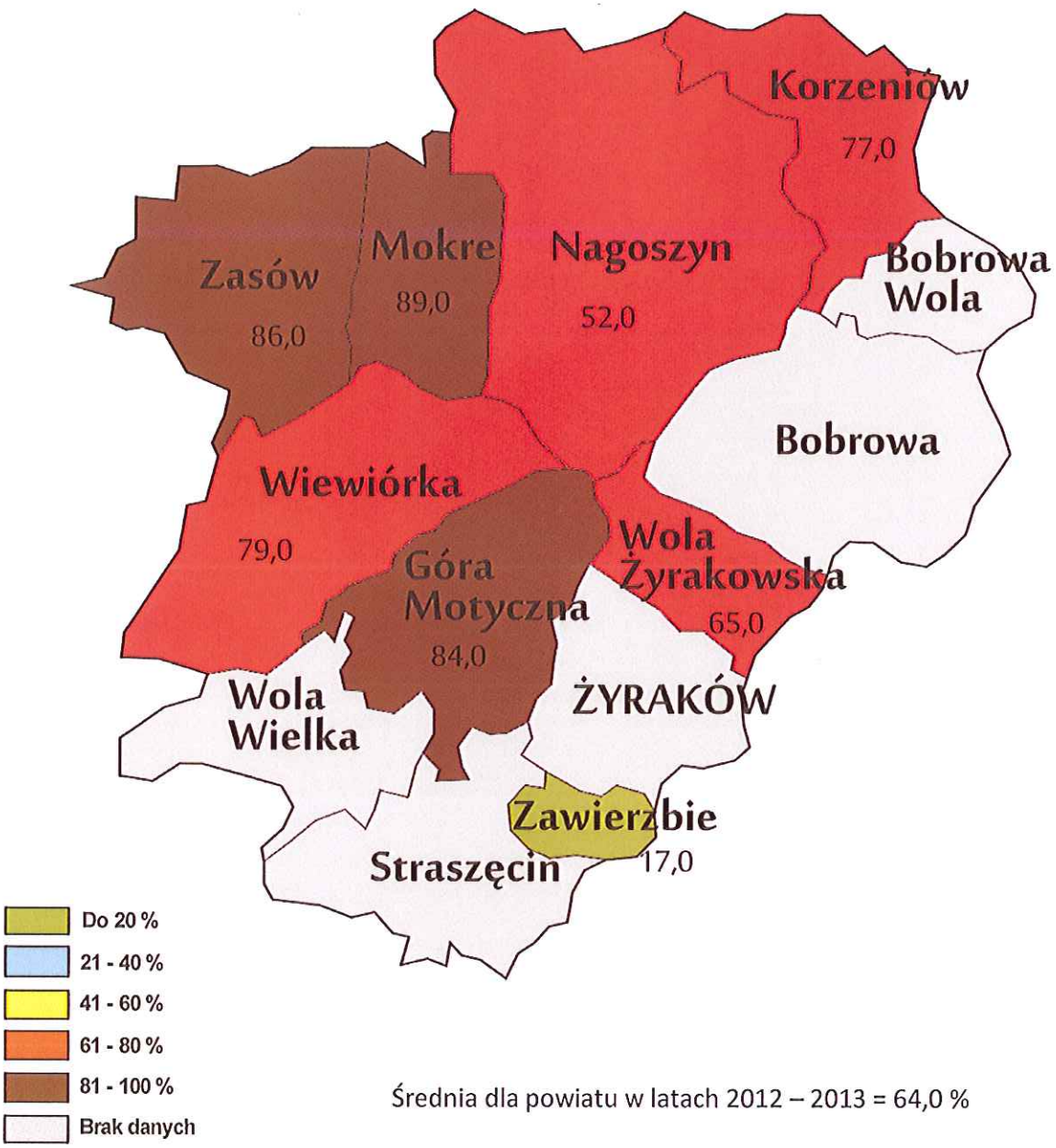

Średnia dla powiatu w latach 2012 – 2013 = 64,0 %

POWIAT DĘBICKI

Badania gleb wykonane w 2014 roku

Gmina Żyraków

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 168,98 ha

Procent gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości potasu

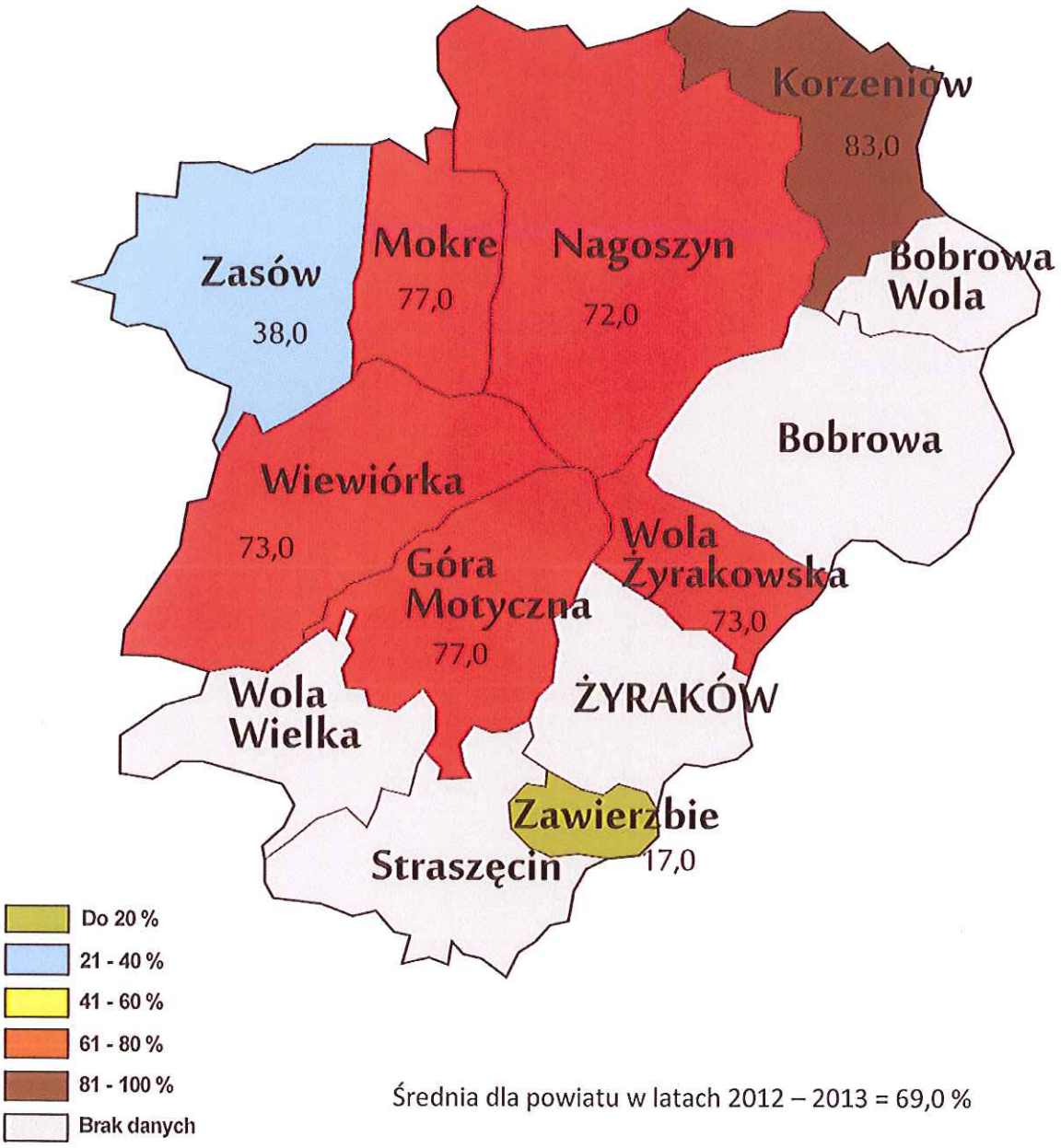

Średnia dla powiatu w latach 2012 – 2013 = 69,0 %

POWIAT DĘBICKI

Badania gleb wykonane w 2014 roku

Gmina Żyraków

Powierzchnia gminy objęta badaniem = 168,98 ha

Procent gleb z zalecanym wapnowaniem koniecznym i potrzebnym

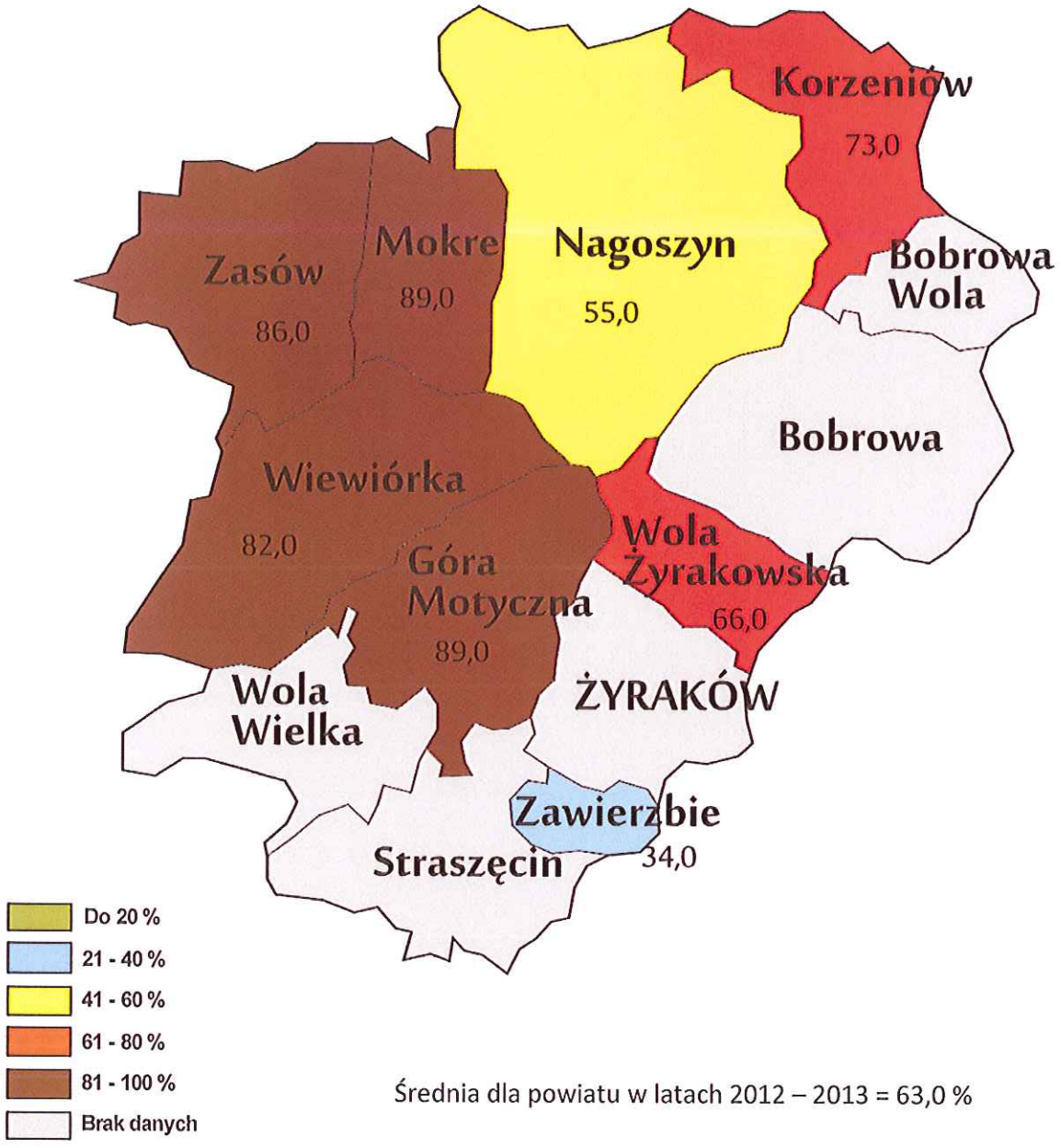

Średnia dla powiatu w latach 2012 – 2013 = 63,0 %